

7.

Polazeći od istine da je zdrava životna sredina neprocjenjivo vrijedna osnova za razvoj države i društva i da njeno očuvanje predstavlja najveći izazov Crne Gore kako na polju zaštite, tako i na polju ukupnog razvoja;

Polazeći od činjenice da najveće globalne prijetnje po životnu sredinu, klimatske promjene i gubitak biodiverziteta, u sve većoj mjeri utiču na političko djelovanje širom svijeta, te da je potrebno naći adekvatan odgovor na ove prijetnje u formi odgovarajuće politike;

Ističući da je Skupština Republike Crne Gore 1991. godine usvojila Deklaraciju o ekološkoj državi Crnoj Gori, te da je opredjeljenje da se štiti životna sredina i da se razvoj bazira na principima održivosti potvrđeno Ustavom Republike Crne Gore iz 1992. i Ustavom Crne Gore iz 2007. godine;

Ističući da je Crna Gora prvi strateški dokument "Pravci razvoja Crne Gore ekološke države" usvojila 2001. godine i da je 2008. godine usvojila Nacionalnu politiku životne sredine, donijela značajan broj strateških dokumenata kojima se definišu planovi razvoja, kao i propise koji imaju direktni uticaj na životnu sredinu i održivi razvoj;

Imajući u vidu da su pravo na zdravu životnu sredinu, pravo na informisanost o stanju životne sredine, kao i pravo učešća u procesu donošenja odluka, Ustavom Crne Gore prepoznata kao osnovna ljudska prava;

Znajući da je Crna Gora, iako površinom mala evropska zemlja, zbog geografske pozicije, distribucije i heterogenosti staništa, topografije terena, geološke prošlosti i klimatskih varijacija, jedna od značajnih tačaka („hot-spot“) evropskog i svjetskog biodiverziteta i da posjeduje izuzetne kulturne vrijednosti priznate u svjetskim razmjerama;

Konstatujući da je u Crnoj Gori uspostavljen institucionalni okvir u oblasti životne sredine i održivog razvoja, ali svjesni izazova sa kojima se administracija, naučno-istraživačke i obrazovne institucije suočavaju, neadekvatnog sprovođenja propisa uslovljenog nedovoljnom finansijskom podrškom ili neusaglašenosti između donijetih pravnih akata, niskog stepena realizacije akcionih planova, nedovoljnog nivoa ekološke svijesti i preklapanja i nejasnog definisanja nadležnosti između organa državne i lokalne uprave;

Konstatujući da u Crnoj Gori djeluje veći broj nevladinih i drugih organizacija civilnog društva koje značajno doprinose očuvanju životne sredine;

Svjesni da je kao posljedica ekonomskog razvoja i socijalnih potreba stvaranje antropogenih sistema neminovno i da ljudske aktivnosti rezultiraju različitim pritiscima na životnu sredinu, a njihov kumulativni efekat dovodi do trajnih promjena u prirodnim ekosistemima kroz iščezavanje ili gubitak kvaliteta prirodnih resursa, da su kapaciteti i vrijednosti prostora sve manji i da je ukupno stanje u suprotnosti sa onim koje treba da karakteriše proklamovani koncept ekološke države;

Svjesni da su klizišta, urbanizacija u funkciji biznisa, pretjerani lov i ribolov, tretman otpadnih voda, neadekvatno upravljanje komunalnim, građevinskim i drugim otpadom, kvalitet vode za piće, morske vode i podzemnih i površinskih vodotoka, prekomjerna sječa šume (čak i u zaštićenim područjima), kvalitet vazduha i zemljišta, proizvod prije svega naše etike, humanog i civilizacijskog odnosa prema životnoj sredini;

Svjesni da neadekvatno tretirana pitanja životne sredine u ugovorima o privatizaciji velikih privrednih subjekata zahtijevaju izdvajanje značajnih finansijskih sredstava za sanaciju lokacija kontaminiranih velikim količinama otpada i jalovine i da neadekvatno upravljanje u životnoj sredini izaziva trajne zdravstvene, čak i tragične, posljedice na živi svijet;

Svjesni da je stvaranje mogućnosti budućim generacijama da vode kvalitetan život dužnost sadašnje generacije, kao i pitanje odgovornosti;

Zabrinuti da neadekvatno sproveden mehanizam procjene uticaja na životnu sredinu pri donošenju odluka o eksploataciji ugljovodonika i izgradnja velikih infrastrukturnih i energetskih objekata može trajno devastirati životnu sredinu;

Znajući da je očuvana životna sredina jedna od ključnih poluga ekonomskog rasta Evropske unije, da se izdvajaju velika finansijska sredstva za njeno očuvanje, kao i da Sedmi akcioni program za životnu sredinu Evropske unije na sveobuhvatniji i obavezujući način oblikuje cjelokupnu politiku i postavlja ciljeve za zaštitu životne sredine, jačanje ekološke otpornosti, podršku održivom i efikasnom razvoju i zaštitu od prijetnji po zdravlje;

Znajući da je Evropska komisija u Izvještaju o napretku Crne Gore za 2014. godinu konstatovala manji napredak u oblasti životne sredine i klimatskih promjena i istakla potrebu jačanja administrativnih kapaciteta, kako na centralnom, tako i na lokalnom nivou;

Znajući da poglavlje 27- Životna sredina i klimatske promjene zahtijeva stručan i multidisciplinarn pristup, da pregovaračka pozicija mora biti krajnje analitična u pogledu usaglašenosti zakonodavnog okvira, postojećih administrativnih kapaciteta, iznosa i izvora finansiranja svih deset podoblasti uz razmatranje mogućnosti prelaznih perioda i izuzeća;

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 25. saziva na sedmoj šednici drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2014. godini, dana 27. decembra 2014. godine, donijela je

REZOLUCIJU O ŽIVOTNOJ SREDINI

Skupština Crne Gore, svjesna stvarnih vrijednosti zdrave i očuvane životne sredine, a naročito prirode i prirodnih resursa, izražava punu posvećenost u zaustavljanju daljih pritisaka na životnu sredinu i prirodu kako bi se spriječila ili smanjila dalja degradacija i proizvele nove štete.

Skupština Crne Gore ističe da je korišćenje prirodnih resursa zajedničko pravo i obaveza cijelog čovječanstva, te da su nacionalne privilegije ili regionalna i lokalno iskazana isključivost, suprotne međunarodnim dogovorima i sporazumima, neprihvatljive.

Skupština Crne Gore smatra da održivi razvoj i zaštita, unaprjeđenje i očuvanje životne sredine moraju biti inkorporirani u cjelokupnu politiku i sve razvojne planove.

Skupština Crne Gore naglašava nužnost poštovanja prava svakog pojedinca na zdravu životnu sredinu, prava na informisanje o stanju životne sredine, pravo na pravnu zaštitu u slučaju povrede navedenih prava i mogućnost da učestvuje u procesu donošenja odluka koje imaju uticaja na životnu sredinu.

Skupština Crne Gore smatra da je potrebno državni mehanizam zadužen za životnu sredinu učiniti efikasnijim uspostavljanjem novog integrisanog institucionalnog okvira sa jasnim nadležnostima, koji bi na sveobuhvatan i efikasan način u punoj mjeri odgovorio obavezama.

Skupština Crne Gore smatra da je neophodno da se u što kraćem roku inoviraju i donesu strateška dokumenta sa akcionim planovima, zasnovana na principima održivog razvoja, usaglašena međusobno i sa relevantnim dokumentima Evropske unije.

Skupština Crne Gore smatra neophodnim jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za aktivno učešće u kreiranju i sprovođenju politika životne sredine.

Skupština Crne Gore preporučuje državnom organu nadležnom za oblast obrazovanja da pripremi strategiju reforme vaspitno-obrazovnog procesa na svim nivoima sa principima održivog razvoja.

Skupština Crne Gore poziva na racionalno korišćenje prirodnih resursa i zaštitu prirodnih ekosistema uz izbalansiran ekonomski i socijalni razvoj.

Skupština Crne Gore smatra da je uspješno uspostavljeni sistem upravljanja i kontrole i integracija mjera zaštite životne sredine kroz ekonomske i pravne instrumente osnova za očuvanje i zdravu životnu sredinu.

Skupština Crne Gore poziva Vladu Crne Gore i nadležne institucije da prilikom donošenja odluka koje mogu imati uticaja na stanje životne sredine, a nakon sprovedenih zakonom propisanih mehanizama, razmotre i ponude alternativna rješenja.

Skupština Crne Gore izražava spremnost da doprinese, u punoj mjeri, pripremi i implementaciji sanacionih planova u životnoj sredini i da dâ doprinos ispunjavanja ekoloških standarda u cilju zaštite prirodnih vrijednosti, uključujući i biodiverzitet.

Skupština Crne Gore ukazuje na neophodnost usaglašavanja nacionalnog sa evropskim zakonodavstvom, sprovođenje propisa, inspekcijski nadzor nad sprovođenjem propisa, kao i uvođenje subvencija za sprovođenje mjera za efikasno izvršavanje obaveza u oblasti životne sredine, a posebno zaštite prirode i biodiverziteta.

Skupština Crne Gore poziva Vladu Crne Gore, nadležne institucije, lokalnu samoupravu, nevladin sektor, akademsku zajednicu, medijske predstavnike i sve građane Crne Gore da se u punoj mjeri uključe u realizaciju najvažnijeg višedecenijskog projekta: „Crna Gora - ekološka i održiva država“.

Skupština Crne Gore poziva Vladu Crne Gore da u što skorijem roku ispuni mjerila za otpočinjanje pregovora sa Evropskom unijom u poglavlju 27- Životna sredina i klimatske promjene.

Na osnovama prethodnih odrednica:

1. Subjekti zaštite životne sredine, posebno Vlada Crne Gore i drugi državni organi, jedinice lokalne samouprave, kao i nevladine organizacije i ostali činioci civilnog društva će sačiniti i realizovati „Akcioni plan zaštite životne sredine“ koji bi, prije svega, sadržao:

- mjere zaštite, očuvanja i unaprjeđenja prirodnih potencijala;
- mjere za efikasnije korišćenje prirodnih resursa uz promociju „zelene ekonomije“ i nisko-karbonskih tehnologija;
- mjere zaštite građana od pritisaka na životnu sredinu koji su rizični po zdravlje;
- preporuke za unaprjeđenje znanja i baza podataka u oblasti životne sredine;
- preporuke za upravljanje indikatorima životne sredine u cilju uspostavljanja sistema monitoringa životne sredine, baze podataka, efikasnog izvještavanja nadležnim tijelima EU i obezbjeđivanje dostupnosti podataka svakom pojedincu;
- preporuke za unaprjeđenje kvaliteta vazduha i smanjenje zagađenja od buke;
- preporuke za sprovođenje hitnih sanacionih mjera u područjima pogođenim zagađenjima iz industrijskih izvora (posebno u Kombinat aluminijske industrije - Podgorica, Željezari - Nikšić, Termoelektrani - Pljevlja i Jadranskom brodogradilištu - Bijela) u cilju sprječavanja daljeg zagađenja životne sredine, devastacije prostora i prirodnih resursa i ugrožavanja zdravlja ljudi;
- mjere za smanjenje emisije gasova staklene bašte do 2020. godine, sa mjerama prevencije rizika od prirodnih katastrofa i adaptacije na klimatske promjene;
- hitne mjere za pripremu planova upravljanja riječnim basenima i planova upravljanja u slučaju poplava sa programom za postizanje „dobrog ekološkog statusa“;
- mjere za efikasniju zaštitu životne sredine mora, postizanje dobrog ekološkog statusa morske vode do 2020. godine i zaštitu resursa od kojih zavise ekonomske i socijalne aktivnosti;
- preporuke za implementaciju EU legislative u oblasti prirode, bolju zaštitu ekosistema, održiviju poljoprivredu i šumarstvo, bolje upravljanje ribljim fondom i jačanje kontrole invazivnih vrsta;
- mjere za smanjenje erozije i kontaminacije zemljišta do 2020. godine;
- preporuke za korišćenje otpada kao resursa, uspostavljanje ciljeva i indikatora shodno EU politici do 2018. godine i donošenje mjera za sanaciju divljih i privremenih deponija;
- predlog aktivnosti za implementaciju potvrđenih međunarodnih ugovora u oblasti životne sredine.

2. Vlada Crne Gore i lokalne samouprave će, zbog ogromnih devastacija i gubitaka prostora, izvršiti reviziju postojećih i donošenje novih prostornih i prostorno-urbanističkih planova, uz obavezno poštovanje hijerarhije planskih dokumenata i instrumenata zaštite životne sredine.

3. Vlada Crne Gore će podržati jačanje saradnje naučnih i obrazovnih institucija sa međunarodnom zajednicom u cilju racionalnog i efikasnog iskorištavanja naučnih i tehničkih mogućnosti u ovoj oblasti i unaprjeđenja kapaciteta.

4. Vlada Crne Gore će povećati izdvajanja budžetskih sredstava za oblast životne sredine na nivo veći od prosjeka izdvajanja Evropske unije za te namjene i uspostaviti Eko-fond.

5. Vlada Crne Gore će finansijski podržati rad nevladinog sektora koji se na aktivan i efikasan način bavi pitanjima životne sredine.

6. Skupština Crne Gore se obavezuje na davanje prioriteta pri stavljanju u proceduru zakonodavstva iz ove oblasti usaglašenog sa pravnom tekovinom Evropske unije.

7. Vlada Crne Gore će, nakon otvaranja pregovora za poglavlje 27- Životna sredina i klimatske promjene, dostaviti Skupštini Crne Gore Izvještaj o zaključcima Međuvladine konferencije o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za poglavlje 27 i podnositi polugodišnji izvještaj o realizaciji ovih zaključaka.

8. Vlada Crne Gore će godišnje izvještavati Skupštinu Crne Gore o realizaciji strateških dokumenata i ove Rezolucije.

Skupština Crne Gore će Rezoluciju dostaviti Evropskom parlamentu i Evropskoj komisiji. Rezolucija će biti objavljena u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 00-71/14-2/7

EPA 632 XXV

Podgorica, 27. decembra 2014. godine

Skupština Crne Gore 25. saziva

Predsjednik,

Ranko Krivokapić, s.r.